

Ἐκτός ἀπὸ τὸ ὅτι τὸν τελευταῖο καιρὸ πίνω πολλοὺς καφέδες καὶ καπνίζω ἀσταμάτητα, δὲ δρίσκω τίποτ' ἄλλο γιὰ νὰ πῶ τί ἀνθρώπος εἶμαι. Δὲν μοῦ συμβαίνουνε συχνὰ ἀξιωμαθὲν πρᾶγματα ἐκτός ἀπὸ λίγα σὰν αὐτὸ περὶ θά διηγήθῃ τώρα.

Δὲν πᾶει πολὺς καιρὸς πού γύριζα τὸ δράδυ στὸ δωμάτιό μου μὲ θολὸ μυαλό. Μοῦ ἔχει συμβεῖ πολλές φορές νὰ μὴ μπορῶ νὰ καταλάβω τί μοῦ φταίει, ἀλλὰ ἐκεῖνο το δράδυ ἔνοιωθα σχεδὸν ναυτία. Σ' ὅλο τὸν δρόμο γιὰ τὸ σπίτι μου ἔκανα διάλογο μὲ τὸν ἑαυτό μου, ἢ καλύτερα ἔδωζα μέσα μου δυὸ ἀνθρώπους νὰ μιλᾶνε. Μ' αὐτὸν τὸν τρόπο νόμιζα ἀπὸ παλὰ ὅτι θὰ μοῦ γινόταν εὐκολώτερο νὰ καταλήξω σὲ συμπέρασμα.

Ἀνάλογα μὲ κείνα πού ἔλεγε ὁ «ἕνας» ἢ ὁ «ἄλλος» ἔδιναν ρυθμὸ στὰ δῆμά μου. Οὐμῶνε ὁ «ἕνας», περπάταγα διασπαστικά προσπαθοῦσε νὰ τὸν λογικέψει, νὰ τὸν μαλακώσει ὁ «ἄλλος», περπάταγα μὲ ὑπογραμμισμένα δῆματα, ἄργα, σταθερά.

Μὲ τέτοιο δάδισμα θρέθηκα στὴ σκάλα τοῦ πρέπει ν' ἀνέβει κανεὶς γιὰ νὰ φτάσει στὸ δωμάτιό μου. Ἐκείνη τῇ στιγμῇ θυμᾶμαι πῶς ἔλεγα μὲ πάθος ὅτι τὸ νὰ σκέφτεται κανένας ἄρρωστα πράγματα καὶ νὰ θέλει νὰ τὰ ἐκφράσει εἶναι στὴν καλύτερη περίπτωση κακὸς ἐγωϊσμός καὶ στὴ χειρότερη οὐκ ἐγωϊσμός. Ἀνέβηκα τὰ πρῶτα σκαλοπάτια χτυπώντας τὸ πόδι μὲ τὴν πεποιοθῆσα ἔτσι σκότωνα ἕναν - ἕναν ὅλους τοὺς κλαψιάρηδες τοῦ κόσμου. Σὲ δεκαπέντε σκαλοπάτια σκότωσα τοὺς πρῶτους φημισμένους σύγχρονους συγγραφεῖς, ποιητές, ζωγράφους, ὅσους ἤξερα κι ἐσους νόμιζα ὅτι ἤξερα. Ἀρκετὰ ἀπὸ τὰ ἐπόμενα σκαλοπάτια τ' ἀνέβηκα πρὸς δισταχτικά μὲ τὴ σκέψη ὅτι δὲ μπορεῖ νὰ τελειώσει κανεὶς καταδικάζοντας μὲ μιὰς τὴν ἐκφράση ὁλόκληρου αἰῶνα. Σκεφτόμουν ὅτι ἦταν δική μου ἐπιθυμία νὰ τὰ φτεράξω ὅλα ὥραϊα, ἐλπίζα πού τὴν στήριζα μονάχα στὸν δικό μου πόθο καὶ σὲ κανένα ἀντικειμενικὸ δευδαιμόνιο.

Τὰ τελευταῖα σκαλοπάτια τ' ἀνέβηκα μὲ θαρεῖα καρδιά, ἀπ' τὴν μιὰ γιὰτὶ εἶχα φουσκώσει, ἀπ' τὴν ἄλλη γιὰτὶ μὲ κυριεύσανε οἱ πρὶν μαῦρες σκέψεις. Περπάταγα πιά στὸν διάδρομο καὶ μοῦρθε στὸ μυαλό ὅτι πολλές φορές ἔπαιζα μετρώντας τὰ σκαλοπάτια ἀπὸ ἕνα τυχαῖο σημεῖο γιὰ νὰ δῶ ἂν στὸ κεφαλόσκαλο θὰ ἔλεγα τὸν ἀριθμὸ σαρανταδύο πού ἦταν ὁ σωστός. Ἐνοιῶθα ὅμως ἀνακάτωμα στὸ στομάχι καὶ ἡ θύμηση τοῦ παιγνιδιοῦ μοῦ ἔφερνε περισσότερὴ ἀηδία.

Κατάλαβα ὅτι θάπρεπε νὰ κοιμηθῶ καὶ ν' ἀφήσω τίς μπερδεμένες σκέψεις γιὰ καλύτερη ὥρα.

Ὅταν ἄρχιζα νὰ πειθῶ τὸν ἑαυτό μου νὰ σκεφτῇ πρὶν ἀδιάφορα πράγματα γιὰ νὰ νυστάξω, ἔγινε κότι ἀσημαντὸ πού στάθηκε ὅμως ἀρκετὸ γιὰ νὰ μοῦ δώσει γερὴ διταγὴ στὰ νεῦρα: Ἀνοίξα τὴν πόρτα τοῦ καμινεῖ κι ἀπὸ μιὰ στίβα δρωμόχαρτα ξεπετάχτηκε ἕνα ποντίκι. Εἶδα μονάχα τὴν ἀπαίσια γυαλιστερὴ οὐρά του νὰ χάνεται στὸ ἀνοιγμά τῆς πόρτας. Ἀλλὰ ἤξερα πολὺ καλά ὅτι εἶχε περάσει ἀνάμεσα στὰ πόδια μου. Κι ἀνατρίχιαζα ὁλόκληρος ἀπὸ τὰ μπούτια κι ἀπάνω.

Γυρίζοντας στὸ δωμάτιό μου ἔφαξα μὲ μανία παντοῦ γιὰ ἄλλο ποντίκι. Τὸ κεφάλι μου δοῦνιζε, ἔνοιωθα τὸ σφυγμὸ νὰ χτυπᾷ στὸν κρόταφο.

Ξάπλωσα στὸ κρεβάτι ἀποκαμωμένος καὶ δάλληκα νὰ κοιτάω ἕνα - ἕνα τ' ἀντικείμενα γύρω μου γιὰ νὰ λογι-κευθῶ. Τὸ δωμάτιο ἦταν παλιὸ ἀλλὰ εὐρύχωρο. Εἶχε ἕνα ὥραϊο παράθυρο πού ἔβλεπε σὲ πολυσύχναστο δρόμο. Ἦξερα ὅτι κατ' ὡρὰς ἕνα σωρὸ ὥραϊο ἀνθρώποι, κορίτσια μὲ λαμπερά, μυρωδάτα μαλλιά καὶ κυματιστὸ δάδισμα, μεροκοματιάρηδες ὅλο ζωῆ. Μέσα στὸ δωμάτιο εἶχα ὅλα τὰ χρειζόμενα. Κρεβάτι μαλακὸ, τραπέζι, καρέκλες γιὰ πέντε ἀνθρώπους, βιβλία, χαρτιά, μελῶδια, χρώματα, πινέλλα, τελάρια. Εἶχα σκαρῶσει αὐτὸ πού λέμε «καλλιτεχνικὸ περιβάλλον» καὶ μοῦ ἄρεσε ἐκεῖ μέσα. Μοῦ ἄρεσε ἡ ἀκαταστασία πού ἐπικρατοῦσε παντοῦ καὶ σὲ ὡ-

ραῖες στιγμὲς εἴμουν περήφανος πού μποροῦσα νὰ νοιώθω τὸν ρυθμὸ τῆς.

Ἀλλὰ τώρα μὲ δαιμόνιζε ἡ ἰδέα ὅτι στὸ διπλανὸ δωμάτιο ἦταν τὸ ποντίκι. Κι ἀκόμα περισσότερο ἡ σκέψη ὅτι τὴν ἄλλη μέρα μπορεῖ νὰ τὸ δρίσκω στὸ δικό μου τὸ δωμάτιο νὰ τρώει μπογιές. Εἶχα προσέξει ἀπὸ τὴν πρώτη μέρα πού ἦρθα σ' αὐτὸ τὸ δωμάτιο ὅτι τὸ πάτωμα εἶχε μικρὲς χαραμίδες, καὶ θυμᾶμαι πολὺ καλά ὅτι εἶχα σκεφτεῖ ὅλη τὴ διαδικασία γιὰ νὰ τὶς κλείσω. Θὰ ἔπαιρνα πριονίδι καὶ κόλλα νὰ φτεράξω ξυλόστοκο. Μ' αὐτὸν τὸν στόκο κλείνουν ἀποτελεσματικὰ οἱ τρύπες στὸ πάτωμα καὶ μπορεῖς νὰ εἰσαι ἡσυχος ἀπὸ ποντίκια καὶ κατσαρίδες.

Δὲν τίς ἐκλείσα ποτὲ τίς χαραμίδες... Δὲν τὸ ἔκανα ἐπιτήδεια γιὰ νὰ παραπονιέμαι, οὔτε δρίσκω κανενὸς εἰδους χαρὰ στὴν ἀθλιότητά.

Ἀπλῶς δὲν προλαβαίνω νὰ τὶς κλείσω τίς χαραμίδες, δὲν ἔχω καιρὸ. Ἡ ἀκαταστασία, τὸ εἶπα καὶ πάρα πάνω, μ' ἄρρσει καὶ καμμιὰ φορὰ ὑπερηφανεύομαι γι' αὐτήν. Δὲν μπορῶ ὅμως νὰ τὸ παραδεχθῶ μὲ κανένα τρόπο πῶς ἔχει κάποια χάρη, νὰ ζεῖ κανένας μὲ τὴν ἀηδία τοῦ ποντικιοῦ.

Ἐκεῖνο τὸ δράδυ κοιμήθηκα μὲ τὴν πιὸ θαθεῖα ἀπτογοήτεια. Μὲ χτύπαγε ἀνελέητα ἡ σκέψη ὅτι ἀντὶ γιὰ τὰ καθαρῶς ἄλλα πού ὠνευρέθηκα, εἶχα δίπλα μου καὶ μέσα μου τὸ ἀπαίσιο σούρσιμο τοῦ ποντικιοῦ.

Τώρα πού τὰ γράφω αὐτὰ εἶμαι πολὺ καλύτερα δέ-βαια. Κάθομαι σ' ἕνα ἡσυχὸ καφεενάκι, κάτω ἀπὸ δέντρα πού τὰ φωτίζει γλυκὰ τὸ τελευταῖο φῶς τοῦ ἡλίου καὶ καταλαβαίνω ὅτι εἶναι ἀνοιξή ἀπὸ τὸν τρόπο πού κυματίζουν τὰ μαλλιά τῶν κοριτσιῶν. Ἐνας γέρος παῖζει δίπλα μου τὸ κομπολόι του.

Ἀκόμα πίνω καφέ καὶ καπνίζω ἀσταμάτητα καὶ σκέ-φτομαι πῶς θὰ πρέπει νὰ ὑπάρχει μιὰ σχέση ἀνάμεσα στὰ δρωμέρα καὶ τὰ ὥραϊα πράγματα, μιὰ σχέση μυστικὴ τοῦ τὸ σώζει ὅλα καὶ πού πρέπει νὰ τὴν δρῶ ὅπως ὅποτε.

10—5—73 ΑΘΗΝΑ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΠΟΓΔΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΙΒΑΝ ΚΡΥΛΩΦ

ΤΟ ΚΟΥΑΡΤΕΤΟ

Ἡ ζωηρὴ μικρομαίμου, ὁ γαῖδαρος, ὁ τράγος κι ὁ ἀδέξιος ὁ Ἀρκούδης, σκεφτήκανε νὰ παίξουν κουαρτέτο. Βρῆκανε νότες, μπασαβιόλα, βιόλα, δυὸ βιολιά καὶ καθίσαν στὸ χορτάρι κατ' ἀπ' τίς φιλῦρες νὰ γοητῶνται μὲ τὴν τέχνη τους τὸν κόσμο. Δοκιμάζουν συγχροδίες, τραβᾶνε τίς χορδές, μὰ νόημα κανένα. «Στόπ, ἀδέρφια, σταματήστε!» φωνάζει τὸ μαῖμουδάκι. «Περιμένετε λιγάκι! Πῶς νὰ πᾶει καλὰ ἡ μουσική; Ἀφοῦ δὲν καθόμαστε σωστά. Σὺ μὲ τὸ μπᾶσο σου, Ἀρκουδάκι, κάθισε ἀπέναντι στὴ βιόλα, ἐγὼ - πρῶτο βιολι - θὰ κάτσω ἀπέναντι στὸ δεύτερο· αὐτὴ τὴν φορὰ πιά θὰ παίξουμε μουσικὴ διαφορετικὴ: μαζί μας θὰ χορεύουν δάση καὶ βουνά!» Κάθονται, ἀρχίζει τὸ κουαρτέτο· πάλι δὲν πᾶει καλὰ. «Περιμένετε λοιπόν, βρῆκα τὸ μυστικόν», φωνάζει ὁ κύρ Μέντιος, «εἶμαι δέβαιος, θὰ συγχρονισθοῦμε τότε πιά, σὰν καθήσουμε στὴ σειρά». Ἀκολούθησαν τὸ γαῖδαρο — στρώθηκαν στὴ γραμμὴ σοβαρά - σοβαρά. Μὰ οὔτε τώρα τὸ κουαρτέτο δὲν πᾶει καλὰ. Καὶ νὰ, χειρότερα ἀπὸ πρὶν, ἄρχισαν πιά νὰ λογορῶνουν καὶ νὰ συζητοῦν, πού νὰ καθήσει ὁ κανένας. Ἦρθε ἕνα ἀηδόνι παρασυρμένο ἀπ' τὸ θόρυβό τους. Τότε μὲ παρακάλια ὅλοι τους τοῦ ζητοῦν, νὰ τοὺς λύσει τὴ διαφορά· «παρακαλοῦμε, —λένε, —δεῖξε μιὰ ὥρα ὑπομονή, τὸ κουαρτέτο μας σὲ τάξη νὰ μᾶς δάξει: καὶ νότες ἔχουμε, καὶ ὄργανα, πές μας μόνο, πῶς νὰ καθήσουμε!». «Γιὰ νὰ εἶστε μουσικοὶ, πρέπει νὰ ξέρετε, πῶς νὰ παίζετε, κι ἡ ἀκοή σας νάνα λεπτότερη», τοὺς ἀπαντᾷ τ' ἀηδόνι, «μὰ ἐ-σεῖς, φίλοι, ὅπως καὶ νὰ καθήστε, σὰ μουσικοὶ καθόλου δὲ φελάτε».

Μετάφρ. Α.Η. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ)